

16.02.2024

POL-2023-173756

Oikeusministeriö
kirjaamo.om@gov.fi

Viite: Oikeusministeriön lausuntopyyntö julkisuuslain ajantasaistamista valmistelleen työryhmän mietinnöstä 12.12.2023, VN/27452/2020.

Keskusrikospoliisin lausunto

Oikeusministeriö on 12.12.2023 lähettänyt lausuntopyynnön ja pyytänyt Keskusrikospoliisia lausumaan julkisuuslain ajantasaistamista valmistelleen työryhmän mietinnöstä.

Keskusrikospoliisi pitää kannatettavana, että viranomaisten toiminnasta annettua lakia (621/1999, myöhemmin julkisuuslaki) on tarkasteltu sen muutostarpeiden selvittämiseksi. Lisäksi työryhmän tavoitteita voidaan pitää tärkeinä. Lähtökohtaisesti työryhmän mietinnössä esitetyt muutokset ovat perusteltuja muutoksia julkisuuslain ajantasaistamiseksi.

Mietinnössä ehdotetaan säädettäväksi julkisuuslakiin uutta 15 §:ää, joka koskee tiedon pyytämistä julkisia henkilötietoja sisältävästä viranomaisen asiakirjasta. Keskusrikospoliisi toteaa, että ehdotetussa sääntelyssä tulisi voida ottaa laajemmin huomioon viranomaisen harkintavalta luovutettaessa henkilötietoja muun muassa henkilötietojen laatu ja luonne huomioon ottaen. Esimerkiksi viranomaisessa työskentelevien virkamiesten osoitetiedot ovat lähtökohtaisesti julkisia, mutta ehdotetun uuden julkisuuslain säännöksissä olisi turvattava viranomaiselle mahdollisuus arvioida osoitetiedot ja muut tämänkaltaiset henkilötiedot salassa pidettäviksi henkilötiedoiksi, mikäli virkamiehen asema, työtehtävät tai muut tämänkaltaiset seikat asettaisivat turvallisuuteen liittyvät asiat huomioon ottaen perustellun syyn arvioida henkilötietoja salassa pidettäviksi.

Keskusrikospoliisi katsoo, että muuttuneessa turvallisuus- ja toimintaympäristössä julkisuuslain mukainen lähtökohta henkilötietojen laajalle julkisuudessa saattaa olla ongelmallinen. Esimerkinomaisesti Keskusrikospoliisi nostaa esille epäasialliset vaikuttamisyritykset viranomaisissa työskenteleviä virkamiehiä kohtaan. Viranomaisiin kohdistuvat vaikuttamisyritykset, uhkaukset ja maalittaminen ovat kasvavia ongelmia, joihin pitäisi voida puuttua tehokkaasti jo ennalta esimerkiksi arvioimalla tapauskohtaisesti henkilötiedot salassa pidettäviksi, kun sille on perusteltu ja todellinen syy.

Lisäksi Keskusrikospoliisi toteaa, että julkisuuslain salassapitoperusteiden kokonaisuudistus olisi poliisitoiminnan kannalta ensiarvoisen tärkeää. Salassapitoperusteiden uudistamisessa olisi otettava huomioon viime vuosien ai-

kana muuttunut turvallisuustilanne ja muut toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset. Salassapitosäännöksiä tulisi tarkastella erityisesti yksityiselämän suojan kannalta uudelleen. Lisäksi on huomattava, että työryhmän mietinnössä ehdotetut muutostarpeet julkisuuslakiin voivat muun muassa julkisuuslain organisatorisen soveltamisalan laajentamisen sekä viranomaisen asiakirjan käsitteen selkiyttämisen seurauksena aiheuttaa muutostarpeita salassapitosääntelyyn, ja ehdotetut muutokset tulisi arvioida nykyisten salassapitoperusteiden riittävyyden osalta kokonaisvaltaisesti. Keskusrikospoliisi pitää tärkeänä, että salassapitosääntelyn muutostarpeiden tarkaste- luun ryhdyttäisiin mahdollisimman pian.

Keskusrikospoliisin päällikkö
Poliisineuvos

Robin Lardot

Ylitarkastaja

Roosa Viljanen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 16.02.2024 klo 13:45. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaa- mosta.

Jakelu

Oikeusministeriö